

DELMAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

XIII. évfolyam, 195. szám

Ara: 50 fillér

Csütörtök, 1957. augusztus 22.

Vidáman
ünnepeltek
a szegediek
az alkotmány
ünnepén

Százezres tömeg előtt beszélt Dobi István és Kádár János elvtárs a kisújszállási nagygyűlésen

Ezen az ünnepnapon megmozdult az Alföld. A Kisújszállás felé vezető utak már kora reggel benépesedtek. Feldíszített szekerek, teherautók hosszú sora vitte a Kunság ünneplő népét Kisújszállásra; az alkotmány-napi nagygyűlés színhelyére. A város, mint valami hatalmas mágnespáthó, ezreket és tízezreket vonz. Az ország legátvölgyi vidékeiről, Zalából, Baranyából és a többi megyéből érkeznek munkás- és parasztküldöttségek.

A kisújszállási sportpályára szűknek bizonyult. A nemzetiszíni, vörös és kék zászlókkal díszített nagytribün előtt mintegy százezer ember sorakozik fel, s az érdeklődőkből még a szomszédos ligetbe, utcákba is jut. Tengernyi ember veszi körül a pályát.

Dobi István elvtárs beszéde

A Himnusz hangjai után Borok Imre, a Városi Népfőbizottság elnöke és Nánási László országgyűlési képviselő, a város szülöttje mondott megnyitót. A munkásság nevében Antal István, a Vörös Csillag Traktorgyár művezetője, a parasztság nevében Varga B. Andrásné karcagi paraszttasszony üdvözölte a nagygyűlést.

Dobi István beszéde elején a Nagykun Napok jelentőségéről, a népgyűlés jelentőségéről emlékezett meg. Majd így folytatta:

— Október végén, november elején kevesen látták olyan világosan a helyzetet és a feladatokat, mint a Szolnok megyei dolgozó parasztnok. Nehéz volt a helyzet Budapesten, de idekint sem könnyebb, hiszen Nagy Imrét a földosztó miniszternek, a népszerű, 1953-as politika megalkotójának és képviselőjének hírneve övezte.

— Nem az én feladatom, hogy Nagy Imre elméleti tévelygéseit vizsgáljam, végezzék el az ideológusok. De a gyakorlati politikában tizenegy esztendőig közvetlenül közelről láttam Nagy Imrét és tudok felelni, vajon megilleték-e őt azok a dicséret, amivel körülöveztek.

— 1945-ben Nagy Imre földművelésügyi miniszter volt a debreceni ideiglenes kormányban. Úgy lett földosztó miniszter, hogy március 14-én Vorosilov marsall magához kérte az egymással már kezdetben is törzskodó államvezetőkben járatos koalíciós politikuskokat és tanácsolta nekik, mint tapasztalt, öreg forradalmár, hogy

sürgősen csinálják meg a földbirtokreformot, mert amíg Magyarországon nagybirtokrendszer van, mindig fennmarad az elnyomás és a fasiszta visszatérésének veszélye. A Magyar Kommunista Párt magához ragadta a kezdeményezést, mint ezután is a nép érdekében való sok-sok nagy kérdés elintézésében. Megvitatták a földkérdést a többi párttal, és a forradalmi időhöz méltó gyorsasággal kidolgozták a földreformot.

— Végrehajtását természetesen a földművelésügyi miniszterre bízta. Így lett Nagy Imre földosztó miniszter.

Ezután, jellemezve Nagy Imre tevékenységét, utalt arra, hogy 1953-ban az MDP Központi Vezetőségétől programot és teljes felhatalmazást kapott a mezőgazdasági politikában elkövetett hibák kiigazítására, az életszínvonal emelésére, a törvényesség és a szocialista demokrázia szellemének érvényesítésére a közéletben. Nemcsak Rákosi ellenállásán, hanem éppen annyira Nagy Imre tehetetlenségén is múlt, hogy ezt a programot nem hajtotta végre.

— De — folytatta — Nagy Imre nemcsak miniszterelnök, nemcsak földművelésügyi miniszter, hanem begyűjtési miniszter is volt. Mint a begyűjtés gazdája, itt a Nagykunságon éppen úgy, mint a Dunántúlon és a Duna-Tisza közén, vagy az északi megyékben, könyörtelenül kisepertette a parasztnok padlásait. A Minisztertanácsban pedig olyan léhán, félvállról számolt be embertelen intéz-

kedéseiről, hogy az embernek ökolbeszorult a keze.

Az ellenforradalom leküzdéséről szólva a következőket mondotta:

— Amint 1944–1945-ben szovjet katonák vérezték értünk, hogy ország és nép felszabaduljon, most megint szovjet katonák mentették meg veszélyeztetett szabadságunkat. A Szovjetunió nem riadt vissza a nyugati rágalmaktól, a mocskolódásoktól, a fenyegetésektől, hanem vállalta értünk az áldozatok, Mikor pedig véget ért a fegyveres felkelés és itt álltunk kifosztott raktárakkal és áruházzakkal, — ezeket talán az angyalok rabolták ki, mert az ENSZ ötös bizottsága azt mondja, hogy a mi ellenforradalmáraink semmihez sem nyúltak... — nos, mikor itt álltunk az éhínség, a nyomorúság, a pénzromlás küszöbén, a Szovjetunió ezer vagon-számmra küldte nekünk az anyagi segítséget. És példája nyomán a Kínai Népköztársaság, s valamennyi népi demokrácia, mindegyik a maga lehetősége szerint segítségünkre sietett. Mióta világ a világ, ehhez hasonló segítségnyújtásról, jó barátok hasonló összefogásáról nem tud a történelem.

— Elünk és élni fogunk. Tisztelt nagygyűlés és ezért örök hála illeti a Szovjetuniót és népét, örök hála a barátai nemzeteket.

Dobi István beszéde befejező részében részletesen foglalkozott a magyar mezőgazdaság problémáival.

Ezután Kádár János elvtárs mondott beszédet:

Kádár János elvtárs beszéde

Tisztelet Nagygyűlés. Kedves hallgatóság, Elvtársak! Augusztus 20-a a Magyar Népköztársaság Alkotmányának ünnepe — kezdte beszédét. — Hagymány nálunk, hogy ezen a napon a munkások és a parasztnok közvetlenül találkoznak. Ebből az alkalomból rendezték meg Szolnok megyei elvtársaink a régi történelmi hagyományokkal rendelkező Nagykun Napokat. Így számunkra összetalálkozik egy országos nagy ünnep és a Kunság népeinek helyi ünnepe.

— Az a harc, amelyet a Kunság népe vívott, része az egész magyar nép, az egész magyar parasztság harcának. Ebben a harcban az urak évszázadokon keresztül nagyon

sok győzelmet arattak, de végül a nép kerekedett felül, a nép győzött és az a vereség.

A jövő a munkás-paraszt hatalomé

Ezután összehasonlítva azokat a körülményeket, amelyek között a magyar nép büszkesége, az 1919-es forradalom lejárásodott, a mai körülményekkel, megállapította, hogy azóta a nemzetközi erőviszonyok gyökeresen megváltoztak. A régi világ urai támadhatnak — fog-nak is még támadni —, de győzni többé nem fognak. Aki a munkás-paraszt hatalom híve, arra gondoljon, hogy a mi utunk nem lesz mindig lakodalom és ünnepi poharazás, olyan lesz, mint az élet

amelyet Magyarországon 1945-tel az urak elszenvetnek, halálos csapás volt.

útja: dolgozni kell, harcolni kell, lesznek nehézségeink és örömeink, de a jövő a munkás-paraszt hatalomé. Ez biztos.

Kádár János emlékeztetett ezután arra, hogy az élet legfőbb kérdésében milyen változás történt Magyarországon:

— Emlékezzenek vissza, a régi világban itt Szolnok megyében a föld fele a nagybirtokosok és a falusi tőkés, a kulákok kezén volt. Itt Kisújszálláson a föld 70

(Folytatás a 2. oldalon)

Szeged népe méltó emléket állított nagy költőjének

Az ellenforradalom győzelme esetén Juhász Gyula emlékét is meggyaláznák volna — mondotta Orbán László elvtárs

A szegedi alkotmány... ünnepségsorozat egyik kiemelkedő mozzanata volt a nagy szegedi költő, Juhász Gyula szobrának felavatása, leleplezése. Régi nemzeti adósságunkból törlesztettünk azáltal, hogy városunkban emlékmű hirdeti a szegénység költőjének nagyságát, szellemét, halhatatlanságát.

Az ünnepséghez és az eseményhez méltóan nagy számú közönség gyűlt össze kedden délelőtt a friss szobor körül, hogy tiszteletét tegye Juhász Gyula emlékének és haladó hagyatékának.

Városunk kulturális és közéletének vezetői, druz-dai vendégeink társaságában vettek részt az ünnepségen. Eljöttek a szobor-avatásra az üzemek küldöttei és a társadalmi szervek képviselői.

számos irodalom-barát, Juhász Gyula több személyes ismerőse, valamint munkások és diákok. A költő élő hozzátartozói is megjelentek, s ugyancsak ott láthattuk az ünneplők között Segesdi György szobrászművészt, a költőre híven emlékeztető szobor alkotóját. A talapzat körül a munkásság tagjai és úttörők tisztelgettek városunk nagy költőfiának.

A Himnusz elfhangzása után Tombácz Imre elvtárs, a városi tanács v. b.-elnöke nyitotta meg az ünnepséget, majd felkérte Orbán László elvtársat, az MSZMP Központi Bizottságának tagját a szoboravatató beszéd elmondására.

— Ünnepeink megemlékezésé jöttünk ma össze — kezdte beszédét Orbán elvtárs. Az alkotmány és az új kenyér ünnepén emlékeztünk meg Juhász Gyuláról, a szegénység költőjéről, Szeged és nemzetünk nagy fiáról, s szobrát ma leplezzük le, itt a Tisza partján, ahol élt, ahol mindennél jobban szeretett.

Jól tették a szegedi dolgozók, hogy éppen ezen a napon avatják fel Juhász Gyula szobrát, hiszen a két esemény szorosan egybe kapcsolódik.

Juhász Gyula élete, sorsa és nagyszerű költői munkássága eleven emlékeztető és élő vád a régi, az úri Magyarország ellen, amelyet alkotmányunk tett koporsóba, — amelyet az ellenforradalom ismét fel akart támasztani.

Hogy ma, Juhász Gyula szobrát avathatjuk, az abból ered, hogy nem sikerült a támadás. Az ellenforradalmárok Balatonszárszón le-döntötték József Attila szobrát — és Juhász Gyula emlékének meggyalázása is sorra került volna! A mai ünnepség azonban azt jelképezi, hogy a munkáshatalom győzött, alkotmányunk fennmaradt és

ez az ország soha többé nem lesz az urak országa — Szeged pedig nem Klebelsberg városa lesz ezután sem, hanem Tömörkény, Móra, József Attila, Badnóti és Juhász Gyula

(Sínfi felvétele)
Orbán László elvtárs avató beszédét mondja.

városa — a dolgozó nép városa marad.

A következőkben az ellenforradalom barbárságáról, igazi céljairól, nép- és kultúra-ellenes tevékenységéről beszélt, s arról, hogy alkotmányunk szellemében valóra vált nemzetünk nagyjainak valamennyi álma. Tizenkét év alatt a Juhász Gyula által is »Siralomház«-nak nevezett úri Magyarországból új hazát teremtettünk, — a párt vezetésével végét vetettük az »örökös tél«-nek. Önálló nemzeti élethez szoktunk és nem túrtunk el semmiféle beavatkozást. Mi nem az amerikai imperialistáktól tanulunk emberséget, humanizmust, hanem emberszeretünk mellett

Juhász Gyulával valljuk, hogy a sárkánynak mind a tizenkét fejét le kell vágni; hogy a kegyetlennek nincs kegyelem!

Juhász Gyula egész élete és munkássága összeforrt népével: a magyar szegénység hű költője volt ő, a »magyar bánat« lírikusa. Költészete a hontalanok sorsának, hányatott, viszontagságos életének fájdalmas tükré. Élete — mint nagy kortársaié — mellőzés, megalázás, a nemes idegek felbomlása. Min Bar-tóknak, Derkovitsnak és József Attilának, nek is két sorsot szánt a rendszer: a hontalanságba menekvés, vagy a halál.

Halálba ker-szobor költő.

gette őt is, mint a nemzet több igaz szószólóját.

Ünnepet nem remélheteti a költő az első proletárforradalom bukása után. »Talán meglátja késő unoka« — verselt fájdalmasan. Eegna-gyobb reménye az volt, hogy talán lesz még hona ebben az országban.

Csak halála után teljesültek be álmai. Végre van hona, itthon van, — tölünk nem idegen.

Az ünnepi beszéd után

Nagy István elvtárs, a Hazafias Népfőront városi bizottságának elnöke mondott köszönetet a város dolgozói nevében mindazoknak, akik segítségünkre voltak a szobor méltó elhelyezésében, és átvette gondozására Juhász Gyula szobrát. Amikor a lepel lehullt a költő bronzalakjáról, Kormos Lajos színművész »A munka« című szonettjét adta elő mély átérzéssel, majd felcsendültek a Szózat dallamai és az emlékezés koszorúit helyezették el az intézmények képviselői a szobor talapzatán. A városi tanács és a párt kórszorúja mellett a német vendégek, a Juhász-család, az üzemek, intézmények és irodalombarátok koszorúit, csokrai díszlették.

Az ünneplő közönség még ezután is sokáig együtt maradt a nagy szegedi költő új szobra körül.